

Danderyd kan ännu bättre!

➔ Om mindre än ett år är det val igen, tiden går fort. Det är dags att fråga sig vad vi har åstadkommit i kommunen sedan valet 2022. Mycket fungerar väldigt bra i Danderyd. Skolan är kanske bäst i Sverige: det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 är högst i landet för fjärde året i rad. Vi har också en stark social omsorg för äldre som behöver hjälp, men även för unga och familjer som behöver extra stöd.

Kommunpolitikens viktigaste uppgift är att säkerställa att det finns tillräckliga resurser för kommunens kärnverksamheter och samtidigt upprätthålla en god ekonomisk balans i det långa loppet. Majoritetsstyret med Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna har sedan i våras arbetat med kommunens budget för nästa år, som beslutas i fullmäktige under andra halvan av november.

Just nu sker detta mot bakgrund av en demografisk förändring med allt fler äldre och färre barn, en lågkonjunktur med lägre skatteintäkter och en budget där betydande investeringsbehov, framför allt i skolor och kommunal infrastruktur, behöver balanseras mot driften i nämnderna. Nästa år kommer Danderyd att betala in över 900 miljoner kronor till det kommunala utjämnings-

systemet, vilket innebär att vi inte har större marginaler än många andra kommuner. De satsningar som görs måste alltså verkligen landa där de bäst behövs.

Den andra stora uppgiften är arbetet för ett Danderyd som utvecklas i takt med tiden, och då kan man inte sitta still i båten.

**"Vi liberaler
väntar inte in
framtiden, vi tar
tag i den nu"**

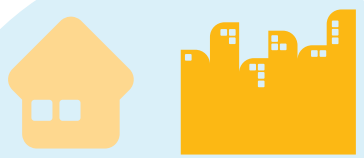
Danderyds befolkning har minskat sedan 2019, och det får konsekvenser. Det innebär bland annat att kommunens kostnader för infrastruktur, skötsel av gator och parker, servicefunktioner, idrottsanläggningar med mera på sikt måste bäras av färre skattebetalare. En mer påtaglig aspekt är att levande kommundelar med skolor och närservice förutsätter en demografisk balans över hela kommunen. Om vi kan locka hit fler barnfamiljer minskar risken att skolor behöver stängas, och på sikt bidrar det även till en bättre skattesituation.

Vi liberaler väntar inte in framtiden, vi tar tag i den nu. Det finns så mycket vi kan göra för att utveckla våra fina kommundelar, där människor ofta vill bo kvar. Ett klokt bostadsbyggande som underlättar för äldre att lämna villan och dessutom lockar unga till kommunen är därför avgörande. Vi ska vara en kommun som ser möjligheter och tar ansvar när det sker förändringar som vi behöver tackla.

Vi måste också engagera oss mer i den regionala utvecklingen. Investeringarna i infrastrukturen för transporter går alldeles för långsamt, samtidigt som vänsterstyret nu säger upp avtalen med välfungerande aktörer inom både sjukvården och kollektivtrafiken.

Häng med oss, så får du se hur!

Fredrik Pallin (L), kommunalråd

Bostadsutveckling – hur vi tänker och vad folk vill ha

Ni vet hur vi tänker. Ett Danderyd som utvecklas i takt med tidens krav är ett naturligt perspektiv för oss liberaler. En viktig utgångspunkt är att folk gillar kommundelen där de bor, unga som äldre vill ofta kunna bo kvar. En bra blandning av bostäder för skilda faser i livet är därför avgörande för vår vision om levande kommundelar, där man kan gå i skolan, handla mat, umgås på torget över en kopp kaffe, idrotta eller ta en trevlig promenad.

Födelsetalen har sjunkit både i Sverige och globalt, men särskilt mycket i Danderyd. Med allt färre barn och fler äldre blir frågan vad vi kan göra för att locka hit yngre med familj och samtidigt underlätta för äldre som vill lämna villan men ändå bo kvar i kommunen. Annorlunda uttryckt: vilken stadsbyggnad borde vi sikta på med den demografiska utveckling vi har, och med både barnfamiljer och våra äldres bästa för ögonen?

Vi lät därför en konsultfirma göra djupintervjuer med en grupp personer i åldern 55–80 år, varav en tredjedel hade flyttat från hus till lägenhet. Resultaten visar att nästan alla överväger att flytta, antingen när barnen har etablerat sig eller när hälsan blir sämre. I gruppen yngre än 70 år är frågan vart man ska flytta ett stort samtalsämne. Hälften uppger reavinstkatten som ett hinder, medan de flesta pekar på bristen på tillräckligt attraktiva alternativ i kommundelen. Generella önskemål som kommer upp är fortsatt lite större boendeyta (lägenhet eller radhus), en våning/ett plan, mindre skötsel och närhet till naturen.

De bostadsprojekt som nu pågår i kommunen möter i många fall de behov som kommer upp i undersökningen. Trädgårdstaden, där man blandar småhus, radhus och flerbostadshus med grönytor, är vår kompass. Det skapar bostadsmiljöer där både yngre och äldre vill bo. Det undersökningen påminner om är att det krävs alternativ med riktigt hög kvalitet om våra äldre ska vara beredda att röra på sig. Sammantaget behövs både fler radhus och större lägenheter, de senare gärna med balkong, terrass eller uteplats. Läget spelar också stor roll. Det ska vara enkelt att ha bil men också att ta sig med buss till och från Mörby centrum.

Vi vill öka tempot och komma vidare med utvecklingsförslag som redan finns för alla kommundelar. Efterfrågan saknas inte!

Fredrik Pallin (L), kommunalråd och 1:e vice ordförande miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Alla vinner på offentligt stöd till kulturen

I Sverige pågår en debatt om kulturens beroende av offentligt stöd. Vissa menar att kulturinstitutioner är alltför beroende av skattefinansiering, medan andra hävdar att kulturen helt bör klara sig utan offentligt stöd. Liberalerna delar inte denna uppfattning. Visst finns det kulturinstitutioner som kan gynnas av ökad egenfinansiering genom exempelvis biljetttäkter och alternativa intäktskällor, men det offentliga stödet spelar en avgörande roll i kulturen, både när det gäller finansiering och andra former av stöd.

Kulturen är en central del av samhället och en integrerad del av den mänskliga existensen. Människor har alltid sjungit, ritat och dansat för att uttrycka sina känslor. Den formar en etisk och estetisk förståelse av världen, ger mening åt livet, öppnar för personlig utveckling och självförverkligande samt skapar utrymme för olika perspektiv och synsätt. Detta är en grundförutsättning för en levande demokrati.

Framsteg och utveckling i ett land uppnås genom individers upptäckter, uppfinningar och innovationer, vilka alla stimuleras av möjligheten att ta del av kultur. Därför är den icke-kommersiella kulturen avgörande för vårt samhälle, och särskilt för barns fulla utveckling. Utan offentligt stöd riskerar kulturutbudet att styras enbart av kommersiella intressen, vilket kan tränga undan mindre lön-

samma uttryck och försvara för ekonomiskt svagare grupper att ta del av utbudet över huvud taget.

Kreativt tänkande formas av fritt skapande från tidig ålder, och utan bred tillgång till kultur för alla grupper i samhället riskerar otaliga kreativa förmågor och viljor att gå förlorade. Kulturen bidrar dessutom starkt till samhällsekonomin. Evenemang och aktiviteter lockar besökare, genererar turism och skapar arbetstillfällen. Ofta överstiger dessa intäkter vida det offentliga stöd som investeras.

Genom att stödja kulturen värnas historia, mångfald och kulturarv. Den har ett egenvärde som inte kan mätas enbart i ekonomiska termer, och den kreativa processen kräver fantasi, mod och förmåga att tänka okonventionellt. Därför är det nödvändigt att värna och stärka det offentliga stödet till kulturen. För Liberalerna är kulturen ett prioriterat område, och i Danderyd vill vi se ökade satsningar, exempelvis på offentlig konst, stöd till föreningslivet och stärkta möjligheter för lokala aktörer.

Alice Ilmenska (L), styrelseledamot och kulturarbetare
Tobias Berg (L), föreningsordförande

Ett starkt och hållbart Danderyd kräver investeringar

Danderyd är en kommun med goda ekonomiska förutsättningar, trots både en åldrande befolkning och ett kostsamt utjämnningssystem. Samtidigt står kommunen inför en betydande investeringsskuld, då stora delar av infrastrukturen närmar sig slutet av sin tekniska livslängd. För att Danderyd ska stå starkt rustat inför framtiden krävs långsiktiga satsningar i form av reinvesteringar, nyinvesteringar och åtgärder för ökad beredskap.

Ett område som inte kan vänta är vatten- och avloppssystemet. Med dagens förnysetakt skulle det ta 600 år att byta ut hela nätet. Nyligen beslutade kommunens tekniska nämnd att halvera denna tid till 300 år, med målet att på sikt nå 100 år – en av de viktigaste investeringarna för trygg vattenförsörjning och bättre beredskap mot extremväder som skyfall.

Även vägnätet är i behov av insatser. Kommunen har idag en plan som syftar till att bevara välfungerande sträckor och successivt förbättra de vägar som är i sämst skick. Det handlar både om framkomlighet och en trygg trafikmiljö. Planen måste följas, men Liberalerna ser gärna en ännu högre takt i arbetet, då många vägsträckor i Danderyd redan har väntat på underhåll i många år.

Flera trafikfarliga platser i kommunen är fortsatt i skyndsamt behov av åtgärder, exempelvis järnvägs-korsningen i Djursholms Ekeby, Invernesskorset, sträckan längs Mörbygårdsvägen vid Danderyds sjuk-

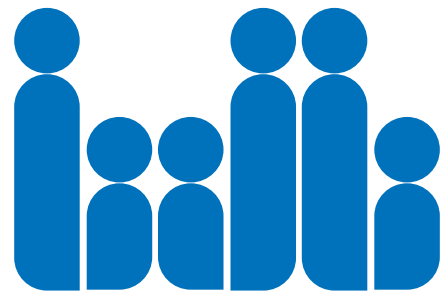
hus samt områden kring förskolor och skolor. Utöver trafikåtgärder är kommunens arbete med säkra skolvägar – det vill säga insatser för att uppmuntra fler barn och unga att gå eller cykla till skolan – särskilt prioriterat.

För att möta klimatutmaningarna satsas även på lösningar som ger dubbel nytta. Skelettjord bestående av jord blandad med poröst material förbättrar både dagvattenhantering och stadens grönska, medan pumpprojektet i Samsövikens minskar risken för översvämningar i Djursholm.

Om Danderyd ska klara att möta invånarnas behov, både idag och i framtiden, krävs att investerings-takten hålls uppe. Det innebär att vi inte har råd med exempelvis kortsiktiga skattesänkningar eller uppskjutna projekt i besparingssyfte. Liberalernas linje är tydlig: vi står upp för nödvändiga investeringar för kvalitet, hållbarhet och kommunens beredskap.

Rolf Lundgren (L), gruppleddare tekniska nämnden

Tobias Berg (L), föreningsordförande och ersättare tekniska nämnden

Socialnämndens horisont

”I mitten av alla våra ärenden har vi alltid en människa eller en familj som behöver vårt stöd”

Socialnämnden har ett av de viktigaste uppdragen i kommunen och jag är tacksam för att ha fått förtroendet att axla uppdraget som nämndordförande. Med hjälp av både en fantastisk förvaltning och kunniga nämndkollegor, har jag kommit in i verksamheten och lär mig mer och mer för varje dag. Socialnämndens budget är näst störst i kommunen, över 800 miljoner kronor per år, och nämnden ansvarar framför allt för hemtjänst, äldreboenden, LSS, arbete mot missbruk samt våld i nära relationer. Nämnden placerar också barn som inte kan bo med sina föräldrar. Det är svåra frågor som kräver både hjärta och hjärna. Det fordras empati och förmåga att sätta människan i centrum i vartenda beslut.

Var och en som berörs av våra nämndbeslut är en viktig individ och ska behandlas med respekt, även när besluten går emot den enskildes vilja. Det senaste beslutet i nämnden ger stöd till familjer med barn som behöver extra omvårdnad på grund av osäkerhet kring sin könsidentitet, s.k. transbarn. Det var ett ordförandeinitiativ som fick rungande stöd av samtliga ledamöter, oavsett partifärg, och som Liberalerna fått mycket positiv återkoppling för.

I år har förvaltningen fokuserat särskilt på införandet av den nya socialtjänstlagen med syfte att arbeta mer proaktivt. Digitalisering, arbete mot välfärdsbrottslighet, demografisk utveckling, krisberedskap m.m. finns med i årets 24-sidiga verksamhetsplan. Verksamhetsplan och budget är en sak, men det kan vara svårt att se de praktiska verksamheterna. Därför försöker jag lära mig mer genom besök, för att se vad som sker i verkligheten. Här följer några exempel.

Kunskap och läsning är grunden för en stabil demokrati!

Danderyds skolor har nu bemannade skolbibliotek på alla skolor. Trots att det minskande barnantalet försämrar skolekonomin har vi satsat på den lustfyllda form av kultur och kunskap som fri läsning utgör. Naturvetenskaplig kunskap är nödvändig för landets fysiska och ekonomiska utveckling men den konkretisering av känslor och skeenden som läsning av bra böcker tillför är en viktig grund för demokratiskt och känslomässigt tänkande.

Hur överensstämmer sen de tankar läsningen och SO-undervisningen stimulerat till med synen på samhällets utveckling, inte minst lokalt? För att kunna bedöma det måste man veta vad politikerna vill med det som berör just en själv. Jag skulle önska att representanter för våra politiska partier fick komma till skolan och presentera sig för första-

Vi har ”Under Samma Tak” på Stocksunds vårdcentral, där socialtjänsten möter äldre och anhöriga tillsammans med regionen två dagar i veckan. Vi har samlingslokaler i Kevinge trygghetsboende, där jag fått förmånen att tala med anhörigföreningen, vars medlemmar tar ett stort ansvar genom att hjälpa sina anhöriga, grannar och vänner. I Kevinge har vi också ett digitalt hjälpmedelscentrum, där alla kan boka tid för att titta på vilka digitala hjälpmedel som finns tillgängliga. I samma lokal finns även kontor för kommunens anhörigstödjare, som ger både personlig hjälp och stöd samt lotsar klienter och anhöriga vidare även i de snärgaste situationerna – med en varm hand, empati och förståelse.

Korttidsboendet Idun, vars tillkomst Liberalerna i Danderyd drivit under nästan 15 år, öppnade till slut sina dörrar i september. I januari öppnar Villa Brage med 60 boendeplatser, redo att ta emot våra äldre – även detta ett vårdboende som Liberalerna pläderat för och drivit fram i över 15 år genom utredningar, planering, och trots alla överklaganden från oppositionen.

Jag har också tagit del av en demonstration av digital nattkamera, som låter hemtjänsten titta till den sovande under 30 sekunder. Därmed slipper personalen gå in i biståndstagarens hem och störa den som sover. Fyra gånger om året håller jag också klubbarna i Kommunala pensionärsrådet för att diskutera frågor som pensionärsorganisationerna för fram. Vi har även träffat föräldrar som velat tala med nämnden om sina omhändertagna barn. Det blev ett möte som berörde mig mycket och som jag aldrig kommer att glömma.

Därtill har vi i år tagit över verksamheten i boendet Villa Odinslund, som nu drivs i egen regi, och hela nämnden har besökt Stocksundsgården och träffat medarbetare där. Danderyds socialförvaltning driver också familjerätten för fyra kommuner samt forsknings- och utvecklingsverksamheten inom FoU Nordost, som bedrivs tillsammans med regionen. Vi har dessutom ett engagerat funktionshinderråd.

Socialnämndens budget må vara stor och verksamhetsplanen omfattande, men i mitten av alla våra ärenden har vi alltid en människa eller en familj som behöver vårt stöd. Därför behöver både nämndens ledamöter och tjänstepersoner hela tiden ha minst tre perspektiv samtidigt: individens, anhörigas och kollektivets behov och förmåga. Det är således en komplex verksamhet, och jag är både glad och tacksam över att ha fått äran att värna alla som behöver vår hjälp och vårt stöd.

Maarit Nordmark (L), ordförande socialnämnden

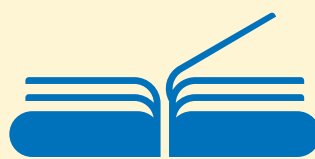
gångsväljarna i god tid före valet nästa år – för att stimulera debatt, eftertanke och ifrågasättande.

Men, ännu viktigare för tron på demokrati är kunskap om vad som är grunden för de stabila demokratierna i världen; individens frihet, marknadsekonomi, god hälsa, och det som lyckoindex visar. Naturvetenskap och handel driver landet ekonomiskt, men utan djup förståelse för värdet av kultur, gemenskap och natur tappar vi den känslomässiga förankring som är så viktig för en god och stabil samhällsutveckling.

Vi liberaler vill satsa på naturvetenskap, språk och kultur, och därmed också på olika begävningsprofiler. Både högpresterande och lågpre-

terande ska få utvecklas optimalt och få en stabil kunskapsgrund. Vi har specialklasser för högpresterande i matte. Nu hoppas vi så småningom kunna starta en resursskola för elever med extra behov. Alla ska med på kunskapsåget för sin egen och Sveriges skull!

Annika Linde (L), gruppleddare och 1:e vice ordförande utbildningsnämnden

GÖR DIN RÖST HÖRD

Bli medlem i Liberalerna Danderyd – och var med och forma framtiden

Är du liberal och vill vara med och påverka politiken i Danderyd? Då ska du gå med i Liberalerna!

I Sverige finns det långt fler liberaler än de som idag är medlemmar i partiet, och vi vill gärna bli fler. Liberalerna i Danderyd är kommunens tredje största parti, och vi söker ständigt nya engagerade personer som vill bidra med idéer, energi och framtidstro.

Som medlem i Liberalerna får du tillgång till ett brett nätverk av samhällsengagerade personer, från lokala eldsjälar till toppolitiker och ministrar. Du bjuds in till möten, föreläsningar och politiska samtal där aktuella frågor diskuteras på djupet. Det kan handla om allt från skolpolitik och lokala stadsbyggnadsfrågor till klimatfrågor och företagande. Här får du möjlighet att lära dig mer, dela dina perspektiv och påverka den politik som verkligen gör skillnad.

**"Var med och
gör skillnad för
framtidens
Danderyd!"**

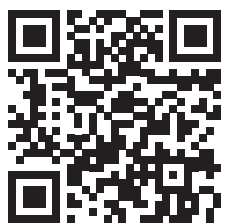
Ett medlemskap handlar också om att ta del i demokratin. Du kan påverka beslut lokalt i Danderyd, delta i nomineringsmöten, skriva motioner, eller själv ta klivet in i politiken. Går du med i år har du dessutom möjlighet att kandidera i valet nästa år – kanske blir du en av dem som representerar Liberalerna i kommunen!

Vad vill du uppnå? Möjligheterna är oändliga. Oavsett om du brinner för skolan, jämställdhet, trafikfrågor, företagande eller klimatfrågor finns det

plats för ditt engagemang. Tillsammans formar vi en liberal politik som bygger på frihet, ansvar och framtidstro – i Danderyd och i hela Sverige.

Gå med i Liberalerna Danderyd idag, och var med och gör skillnad för framtidens Danderyd!

**Tobias Berg (L),
föreningsordförande**

FÖR ATT BLI MEDLEM
kan du antingen swisha 50 kronor
till 123 148 12 41 och ange ditt
personnummer och din e-postadress,
eller skanna QR-koden.

LÄS MER PÅ: liberalerna.se/bli-medlem

VARMT VÄLKOMMEN!

Liberalerna

Danderydsliberalen ges ut av partiföreningen
Liberalerna i Danderyd

Kontakt: danderyd@liberalerna.se

Mer om vår politik: www.danderyd.liberalerna.se